

FF, June 2013

Brief aan Koning James 1621.
Engels

“Your Invincible Majesty,

Because I am not less inclined to render my services to Your Majesty by profitable, than by ingenious and gratifying inventions, so I have practised the greatest zeal in order to investigate how I could be of benefit to Your Majesty with the silver mine which now lies dormant, and is almost of no importance through the ignorance of the exploiters, by whose failings the value of the silver is below the cost. When I have long and much pondered over this, I met a friend who has shown me a means whereby this ore can be purified with a moderate profit. Beforehand he has instituted an accurate investigation into the matter. This investigation has made it apparent that possibly each 100 pounds of ore (such as is in the tower) yields about five ounces of silver. Hence from each ton there comes a hundred ounces, which, in terms of cash, provides 30 English pounds. Therefore I humbly request your Majesty to lease to me for the first seven years all the mineral (ore), on condition that I pay 15 English pounds for each ton, above which no monarch in Germany or elsewhere is ever paid, unless when the ores are of better quality.

The balance comes into account for the trade, the labour, the coal, furnaces, crucibles, salts and so on. However, with this understanding, that when the ore is richer I shall pay more, when it is worse, less in proportion. Furthermore, I request also that I shall receive free of charge the 15 tons of ore which are already in the tower and that as compensation of the costs incurred both at the beginning, and largely to be incurred later. And as there is still something, that I may purchase it then against the above named price; furthermore, that Your Majesty will benevolently deign to decree by a patent for 21 years that no one shall practice this art within this aforementioned period: for which I shall ever be thankful to Your Majesty.

Your Majesty's humble servant,
Cornelius Drebbel.”¹

Brief aan Koning James 1621.
Latijn- Nederlands

V.

*Manuscript van DREBBEL aan JAMES I; ADD. Manuscr. N^o 19402,
Fol. 124, British Museum, London.*

(De hand is dezelfde als die in de Alkmaar'sche acte van 1597
en in het EGERTON Manuscr.)

Invictissime Rex,

Cum non minus deditus sim M. T. operam dare utilibus, quam artificiosis et delectabilibus inventionibus, summam diligentiam adhibui, ut explorarem, quo M. T. prodessem in argenti fodinâ: quae jam iacet et nullius fere momenti est, propter incitiam operariorum, quorum errore argenti pretium sumptibus inferius est. Dum ergo diu multumque quaero, incidi in amicum, qui viam ostendit cum mediocri lucro id purgandi: quod antehac exacte examinavit.

Exploratum est quaslibet minerae [ut nunc in turre] centum libras continere circiter quinque uncias: unde ex quoque vase centum unciae resultant, quae si in pecuniam numeratam reducantur, incidunt in triginta libras Anglicas plus minus.

Quapropter humillime rogo M. T., ut mihi in septem proximos annos omnia mineralia concedat eâ lege, ut pro unoquoque vase solvam quindecim libras Anglicas, supra quod nulli principi in Germania, aut etiam alibi quicquam solvitur, nisi minerae meliores sint.

Reliquum cedet in artem, laborem,

Onoverwinnelijke Koning,

Daar ik niet minder geneigd ben om aan Uwe Majesteit mijne diensten te bewijzen door nuttige, dan door kunstige en aangename uitvindingen, zoo heb ik den grootsten ijver betracht, om te onderzoeken, hoe ik Uwe Majesteit van voordeel zou kunnen zijn met de zilvermijn, die nu stil ligt, en bijna van geene betekenis is door de onwetendheid der ontginners, door wier fouten de waarde van het zilver beneden de kosten is. Terwijl ik lang en veel daarover nadacht, trof ik een vriend, die mij een middel heeft getoond, om, met eene matige winst, dit (erts) te zuiveren. Tevoren heeft hij een nauwkeurig onderzoek hiernaar ingesteld. Bij onderzoek is gebleken, dat mogelijk elke 100 pond erts (zooals nu in den toren is) ongeveer vijf ons (zilver) bevat. Dientengevolge komt er uit elke ton honderd ons, die, als zij tot baargeld gemaakt worden, circa 30 Engelsche ponden leveren. Daarom vraag ik Uwe Majesteit nederig, om mij voor de eerste zeven jaren al het mineraal af te staan, op voorwaarde, dat ik voor

carbones, fornaces, crucibula, salia, etc. Ita tamen ut si minerae sint pleniores, plus rependam, si deteriores minus, pro rato. Ulterius quoque oro ut in primis gratis habeam quindecim vasa mineralium, quae jam in turri sunt; idque in subsidium impensarum factarum, et in principis atque magno opere adhuc faciendarum: et si quae praeterea sint, supra scripto pretio emam: deinde etiam ut M. T. dignetur hoc beneficium privilegio viginti annorum et unius stabilire, ne quis hanc artem intra praedictum tempus imitetur, quo facto debebo M. T. maximam gratiam, etc.

M. T. humillimus cliens

CORNELIUS DREBBEL.

elke ton 15 Engelsche ponden betaal, waarboven aan geen vorst in Duitschland of elders ooit betaald wordt, tenzij wanneer de ertsen van betere kwaliteit zijn.

Het overige komt op rekening van het bedrijf, den arbeid, de kolen, ovens, kroezen, zouten; enz. Echter met dien verstande, dat, als de ertsen rijker zijn, ik meer zal betalen; als zij slechter zijn, naar verhouding minder. Verder verzoek ik ook, dat ik de 15 tonnen mineraal, die reeds in den toren zijn, gratis zal krijgen en dat wel ter vergoeding van gemaakte kosten, zoowel in den beginne, als grootendeels ook nog te maken. En als er verder nog iets is, dat ik het dan tegen den bovengenoemden prijs mag koopen; vervolgens, dat Uwe Majesteit zich verwaardigen zal deze weldaad door een privilegie van 21 jaren te bevestigen, opdat niemand deze kunst binnen den voornoemden tijd zal navolgen, waarvoor ik Uwe Majesteit grooten dank zal verschuldigd zijn; enz.

Uwer Majesteit nederigste dienaar,

CORNELIS DREBBEL.

